

10 tips om de academische taalontwikkeling van studenten te ondersteunen

1. Maak studenten bewust van het **verband tussen taalvaardigheid en sterke leerprestaties**.
Verduidelijk de link tussen taal en inhoud via functionele talige activiteiten.
Bijvoorbeeld: Laat studenten voorbeelden van examenantwoorden vergelijken waaruit blijkt dat inhoudelijke kwaliteit het best tot zijn recht komt bij helder en verzorgd taalgebruik.
2. **Stem de talige verwachtingen af** op de taak en de academische ervaring van de student (in-, door- of uitstromer) (Monitoraat op Maat, 2017).
3. **Expliciteer talige verwachtingen** van een opdracht of examen (feed-up) (ExpertiseCentrum Hoger Onderwijs, 2016). Benoem daarbij zaken waarop je focust als je papers of examens leest. Wat is belangrijk voor jou? Waar erger je je aan?
Bijvoorbeeld:
  - *Laat studenten goede en minder goede voorbeelden vergelijken en/of beoordelen.*
  - *Bespreek veelvoorkomende talige fouten. Beperk je daarbij niet alleen tot vormtechnische aspecten, maar focus ook op structuur, samenhang en formulering.*
4. Geef **(tussentijdse) feedback** die studenten stimuleert om actief aan de slag te gaan (William, 2013).
Bijvoorbeeld:
  - *Een effectieve manier om feedback op taal te geven, is via bestaande taken in de opleiding (course-embedded assessments) in plaats van via aparte taaltesten (Gijbels & Speltinx, 2011; Universiteit Antwerpen, 2021).*
  - *Je kan feedback geven via een kijkwijzer met communicatieve beoordelingscriteria (Verheyden, 2010).*
5. **Vertel over eigen ervaringen** op het vlak van academische taalvaardigheid. Welke uitdagingen kom/kwam jij tegen als taalgebruiker, schrijver, oud-student ... en wat hielp/helpt jou om die moeilijkheden te overwinnen?
6. Ga op een bewuste en actieve manier om met **nieuwe woorden** in je lessen.
Bijvoorbeeld: Verduidelijk de betekenis van nieuwe woorden via een definitie, voorbeeldzin en/of door het woord zelf te analyseren. Gebruik visuele ondersteuning waar mogelijk.
7. Laat studenten de leerinhoud verwoorden via **korte onbeoordeelde oefenkansen** (5 à 15 min.).
Bijvoorbeeld: korte schrijfopdrachten tijdens de les, zoals Writing to Learn (Van Eyen & Verheyden, 2013)
8. Integreer **leren-door-observeren** in je lessen, bijvoorbeeld bij nieuwe, complexe taken (Rijlaarsdam, 2005). Studenten leren dan door te kijken naar voorbeelden of door te observeren hoe anderen communiceren of taken uitvoeren. Iets bekijken of iemand observeren (leraar of student, live of op video) is cognitief minder veeleisend dan de taak zelf uitvoeren.
Bijvoorbeeld: in plaats van een schema van een tekst als voorbeeld aan studenten te tonen, kan je tijdens de les een schema op het bord opstellen. Studenten zien live hoe het tot stand komt en kunnen deze aanpak nadien ook uitproberen.

9. Maak studenten bewust van het **tekstgenre** (bv. verslag, essay) van de teksten die ze moeten lezen of schrijven (Kuiper, 2018). Bespreek relevante kenmerken van het genre door samen voorbeelden te ontleden. Waarin verschilt de tekst van andere tekstsoorten? Wat is het doel van de tekst? Hoe is de tekst opgebouwd? Welk soort taalgebruik komt erin voor?
10. Ondersteun studenten in het gebruik van bestaande (**digitale**) **hulpmiddelen** waarmee ze zelfstandig aan de slag kunnen (checklists, spellingscontrole ...). Informeer hen over de mogelijkheden en eventuele beperkingen ervan.

Wil je graag meer weten?

Braaksma, M., Rijlaarsdam, G., Bergh, H. van den, & Hout-Wolters, B. van. (2007). Observerend leren en de effecten op de organisatie van schrijfprocessen. *Levende Talen Tijdschrift*, 8(4), 3–15. Geraadpleegd op 16 juni 2023, van <https://lt-tijdschriften.nl/ojs/index.php/ltt/article/view/218>

ExpertiseCentrum Hoger Onderwijs. (2016, juni). [*Talige verwachtingen duidelijk maken bij academische schrijftaken*](#). Universiteit Antwerpen. Geraadpleegd op 16 juni 2022, van <https://pintra.uantwerpen.be>

Gijbels, D., & Speltinckx G. (2011). *Beginassessments. Meten van startcompetenties*. Antwerpen: Garant.

Kuiper, C. (2018). *Promoting Tertiary Students' Writing. A Subject-Specific Genre-Based Approach*. KU Leuven.

Monitoraat op Maat. (2017). [*Omgaan met taalfouten van anderstalige studenten in studietaken \(onderwijstaal Nederlands\)*](#). Universiteit Antwerpen. Geraadpleegd op 16 juni 2023, van <https://pintra.uantwerpen.be>

Rijlaarsdam, G. (2005). Observerend leren: een kernactiviteit in taalvaardigheidsonderwijs. Deel 1: Ontwerpadviezen uit onderzoek verkregen. *Levende Talen Tijdschrift*, 6(4), 10–20. Geraadpleegd op 16 juni 2023, van <https://lt-tijdschriften.nl/ojs/index.php/ltt/article/view/488>

Universiteit Antwerpen. (2021). [*Nota Taalbeleid Academisch Nederlands UAntwerpen*](#). Universiteit Antwerpen. Geraadpleegd op 16 juni 2023, van <https://pintra.uantwerpen.be>

Van Eyen, C., & Verheyden, L. (2013). *OOF-project Pen & Papier (2011-2013). Handleiding Writing To Learn als krachtige leeromgeving voor kennisconstructie*. Leuven: Associatie KU Leuven.

Verheyden, L. (2010). Wijzer kijken met kijkwijzers? Over een tussentijdsproduct van taalbeleid. In: Van Hoyweghen, D. (Red.), *Naar taalkrachtige lerarenopleidingen. Bouwstenen voor taalbeleid* (pp. 201-223). Mechelen: Wolters Plantyn.

William, D. (2013). Assessment: The bridge between teaching and learning. *Voices from the Middle*, 21(2), 15.